

PHTLS Vlaanderen

Jaarverslag 2013

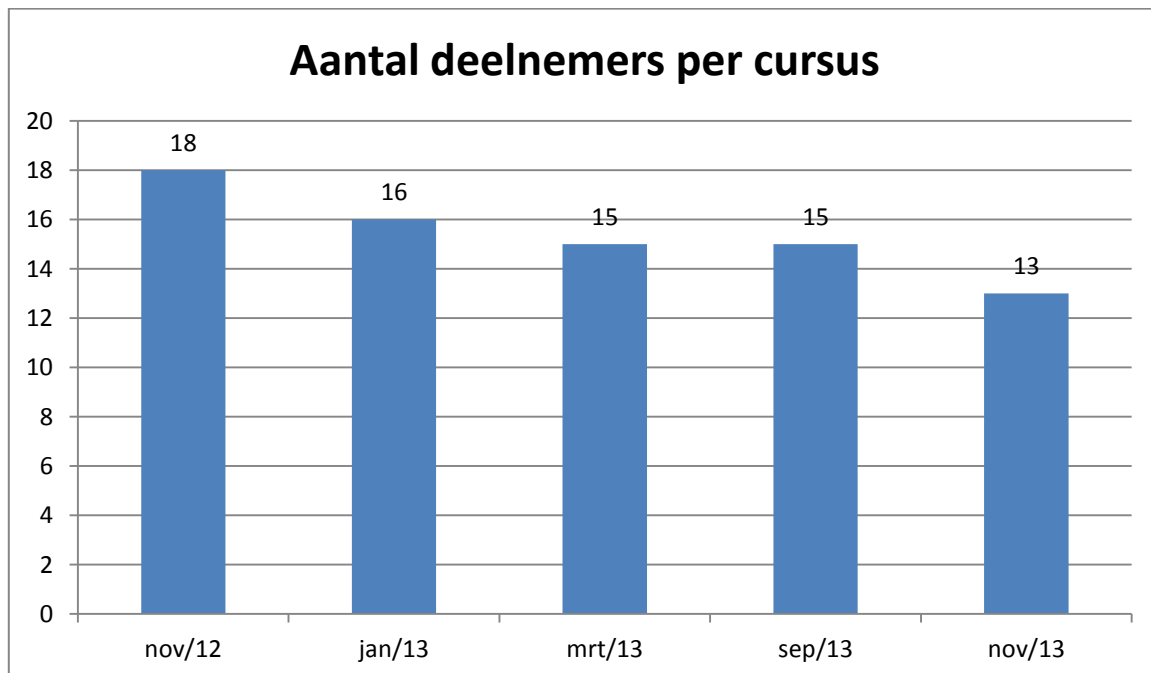
1. Inleiding

Eind 2010 werden de eerste contacten gelegd met de licentiehouders van PHTLS Belgium in Luik. Begin 2011 werd de Kerngroep PHTLS samengesteld en werd het contract met de licentiehouder getekend. Na een vol jaar van voorbereiding en opleiding van de Kerngroep konden we in november 2012 onze eerste cursus in Vlaanderen organiseren. Ondertussen zijn we weeral een jaar verder en kunnen we ons eerste jaarverslag voorleggen. Omdat we in 2012 slechts één cursus hebben georganiseerd, zullen de cijfers van die cursus ook in dit jaarverslag verwerkt zijn.

2. Cursussen

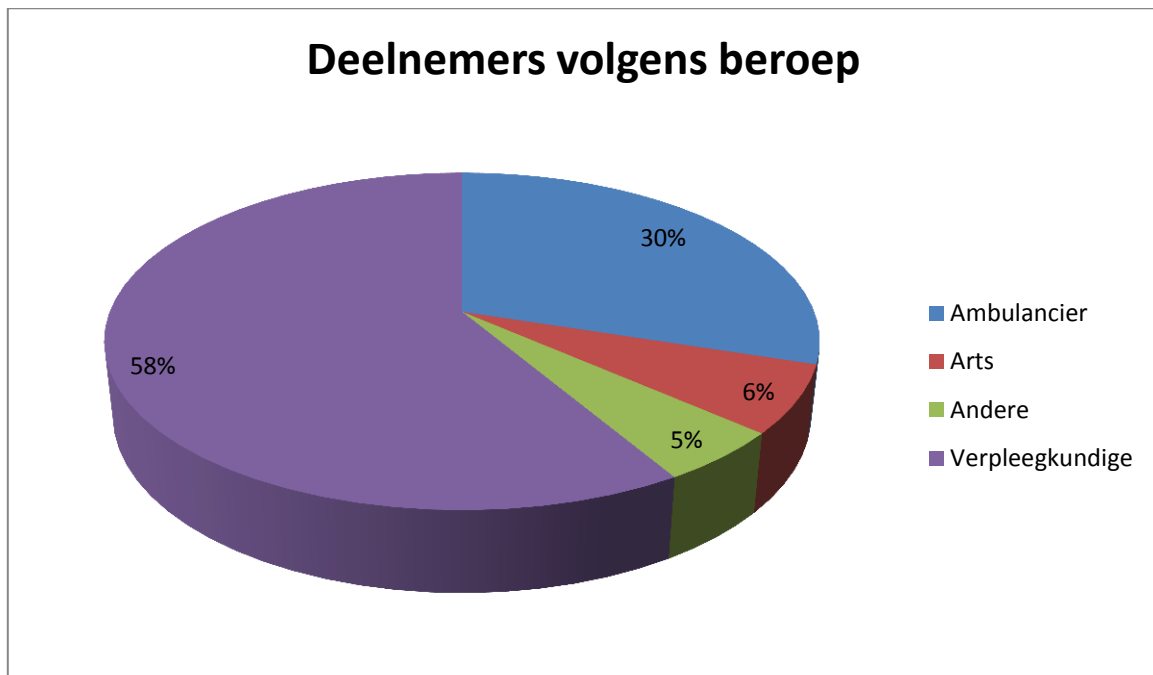
In 2013 werden er 4 cursussen georganiseerd. Met de cursus van november 2012 erbij komt het totaal op 5. In mei 2013 werd er een cursus afgehuurd door een ziekenhuis. Door personeelsproblemen kon het ziekenhuis echter niet de 12 beloofde cursisten aanleveren, waardoor de cursus werd geannuleerd.

Er namen in totaal 77 mensen deel, waardoor het gemiddeld aantal deelnemers per cursus rond de 15 ligt. Hoewel er aanvankelijk een ware stormloop was om aan de cursus deel te nemen, haakten er toch elke cursus gemiddeld 2 mensen af. Het valt daarbij op dat financiële redenen de meest aangehaalde reden is om af te haken. Veelal weigert de werkgever om de kosten van de cursus te dragen. Het vervelende daarvan is, dat mensen vaak heel laattijdig laten weten dat ze niet zullen deelnemen. Hierdoor kan een vrijgekomen plaats niet meer worden opgevuld. Dit betekent financieel verlies voor onze organisatie en langere wachttijden voor cursisten die wel tijdig betalen. Om dit in de toekomst te voorkomen, zullen de betalings –en annuleringsvoorwaarden vanaf januari 2014 aangescherpt worden. Bovendien zal onze partner PIVO voortaan de facturatie van de cursussen voor zijn rekening nemen.

3. Profiel cursisten

Zoals reeds vermeld, namen er 77 cursisten deel. Verpleegkundigen vormen de grootste groep (58%), gevolgd door ambulanciers (30%). Jammer genoeg bereiken we erg weinig artsen (6%). Eind 2013 zien we hier stilaan verandering in komen. Hopelijk zet deze trend zich door in 2014. In de categorie "Andere" vinden we o.a. personeel van de NAVO, een opleidingscoördinator van een ambulanciersschool en een student geneeskunde terug.

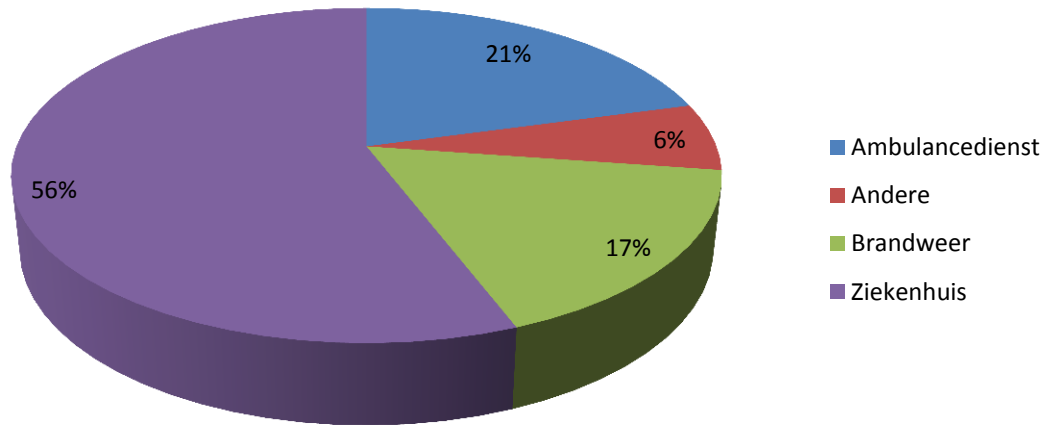

Het valt op dat vooral de ambulanciers de opleiding uit eigen zak betalen. Hierbij gaat het meestal over ambulanciers die werkzaam zijn bij een private ambulancedienst, al dan niet als vrijwilliger. Voor deze mensen vormt de cursus niet alleen intellectueel, maar zeker ook financieel een uitdaging. Vele ambulanciers geven aan dat 525€ veel geld is voor hen. Ziekenhuizen, brandweerkorpsen en ambulancediensten in handen van overheidsdiensten (vb.: gemeenten of steden) betalen meestal het cursusgeld voor hun medewerkers. Deze vaststelling legt nog maar eens de vinger op de zere plek. Vele private ambulancediensten hebben moeite met overleven en hebben geen budget voor scholing. Toch zien we net bij deze groep vaak de grootste inzet en motivatie. Artsen betalen meestal het cursusgeld zelf, maar doen dit vaak via hun BVBA.

Wanneer we gaan kijken uit welke werksetting onze cursisten komen, dan vormt de groep die in het ziekenhuis werkt de grootste groep (56%). Gevolgd door de ambulancediensten (21%) en de brandweer (17%). Een kleine groep (6%) komt uit andere settings, meestal onderwijs gerelateerd.

Deelnemers volgens werklocatie

Als we gaan kijken waar onze cursisten vandaan komen, dan zien we een mooie spreiding over het land. De meeste cursisten komen uit Antwerpen (36%), Oost-Vlaanderen (23%) en Vlaams-Brabant (22%). De provincies Limburg (8%) en West-Vlaanderen (6%) scoren een stuk minder. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de afstand. Het opleidingscentrum PIVO is erg centraal gelegen in het land en goed bereikbaar. Toch speelt het drukke verkeer naar Brussel tijdens de ochtendspits ons elke cursus weer parten. Naast de hoofdzakelijk Vlaamse deelnemers mochten we ook 2 mensen uit Nederland en een cursist uit Waals-Brabant verwelkomen.

Deelnemers per provincie

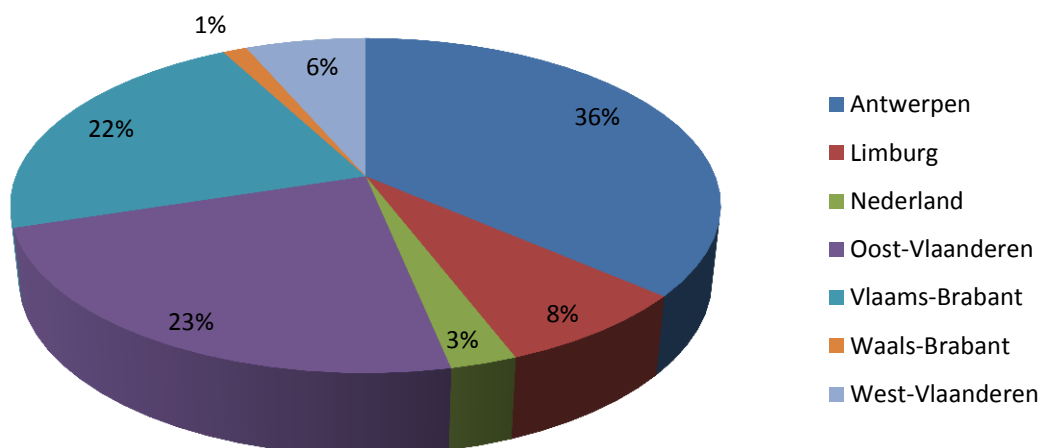

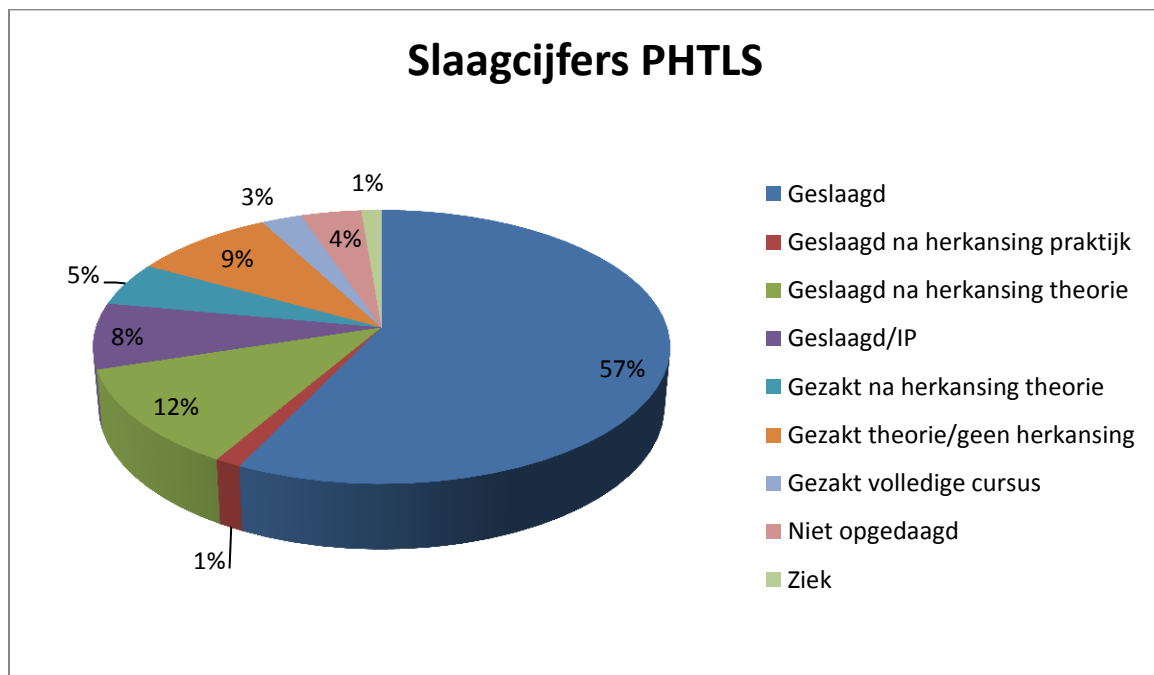

Fig.1: Geografische spreiding deelnemers

4. Cursusresultaten

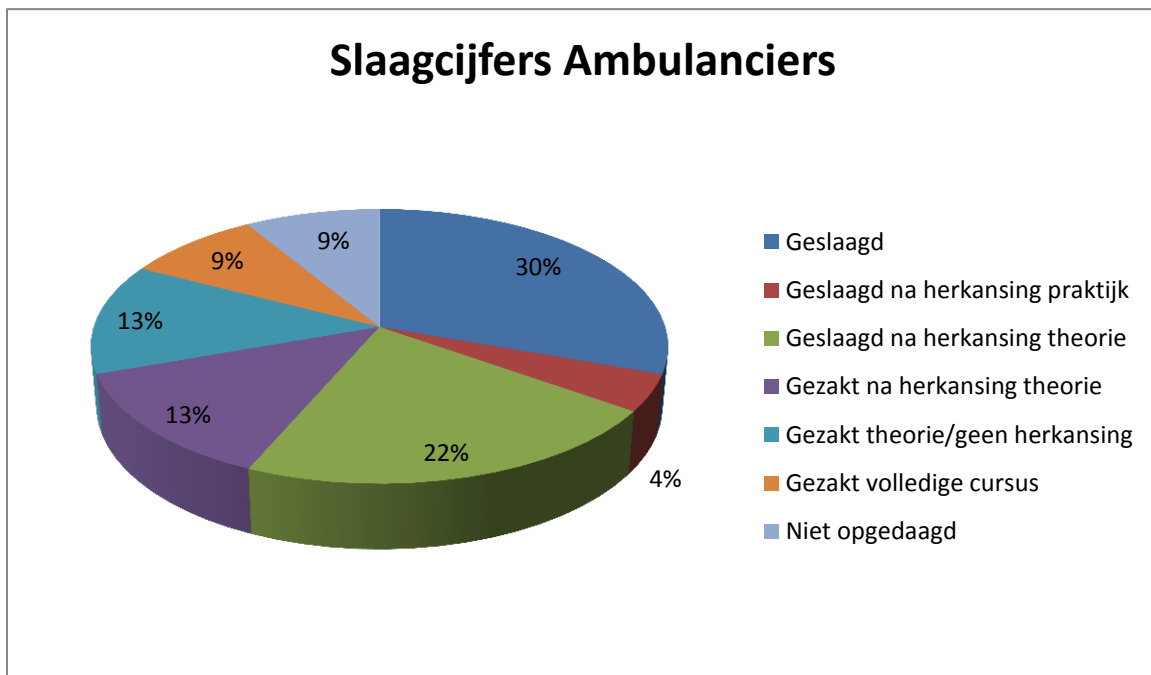
Het slaagpercentage van de cursus PHTLS bedraagt 65% in eerste zittijd en stijgt tot 78% in tweede zittijd. Vooral het theoretisch luik blijkt de boosdoener. Maar liefst 26% van de cursisten slaagt niet voor de theorie in eerste zittijd. Bij de praktijk is dit slechts 1%. Na herkansing slaagt 12% in het theoretisch examen, 5% faalt en 9% neemt niet deel aan de herkansing. Uit bevraging blijkt dat vele cursisten het theoretisch pakket onderschatten of zich niet of onvoldoende voorbereiden.

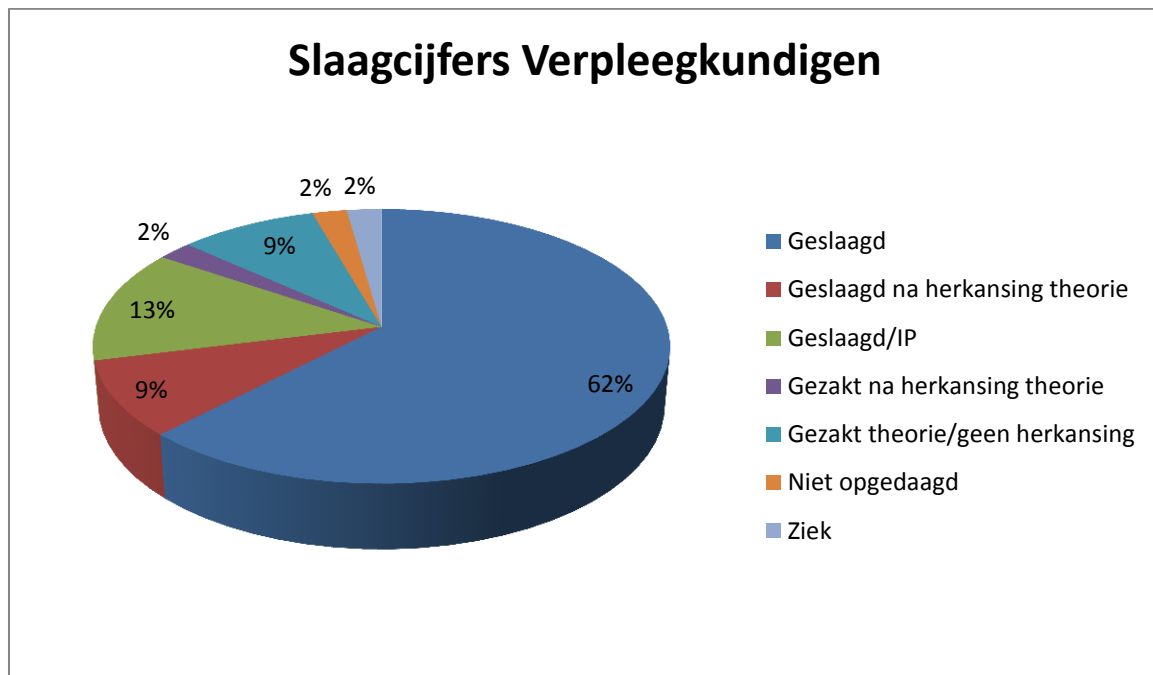
Zo'n 5% van de cursisten daagt niet op of meldt zich ziek net voor aanvang van of tijdens de cursus. Cursisten die niet slagen op de theoretische en praktische proef, zakken meteen voor de ganze cursus. Dit bleef beperkt tot 3% van de cursisten. Bij 8% van de cursisten werden de prestaties zodanig goed bevonden, dat zij in aanmerking komen voor Instructeur Potentieel (IP).

Wanneer we de resultaten uitzetten per beroepsgroep, dan zien we een duidelijk verschil. In de groep van de ambulanciers slaagt slechts 30% in eerste zittijd, dit stijgt tot 57% na herkansing. Bij de verpleegkundigen slaagt 62% in eerste zittijd en stijgt tot 84% na herkansing. Bij de artsen slaagt 100% in eerste zit, maar dit is mogelijk een vertekend beeld door het geringe aantal artsen dat heeft deelgenomen.

Vele ambulanciers, maar ook sommige verpleegkundigen geven aan dat de theorie een flinke dobber is om te verwerken. Ambulanciers worden vooral geplaagd door het ingewikkelde vakjargon en het gebrek aan medische achtergrondkennis. Toch moeten we zoals eerder vermeld ook hier rekening houden met het onderschatten van het theoretisch pakket en onvoldoende inzet bij een aantal kandidaten. Dit blijkt ook uit het feit dat 22% van de ambulanciers toch nog slaagt voor de theorie na herkansing tegenover 9% van de verpleegkundigen. Ambulanciers dienen nochtans een lager percentage te behalen op de theoretische test dan artsen en verpleegkundigen. In de groep van deelnemers die meteen zakt voor de volledige cursus, vinden we jammer genoeg alleen maar ambulanciers terug.

5. Beoordeling door cursisten

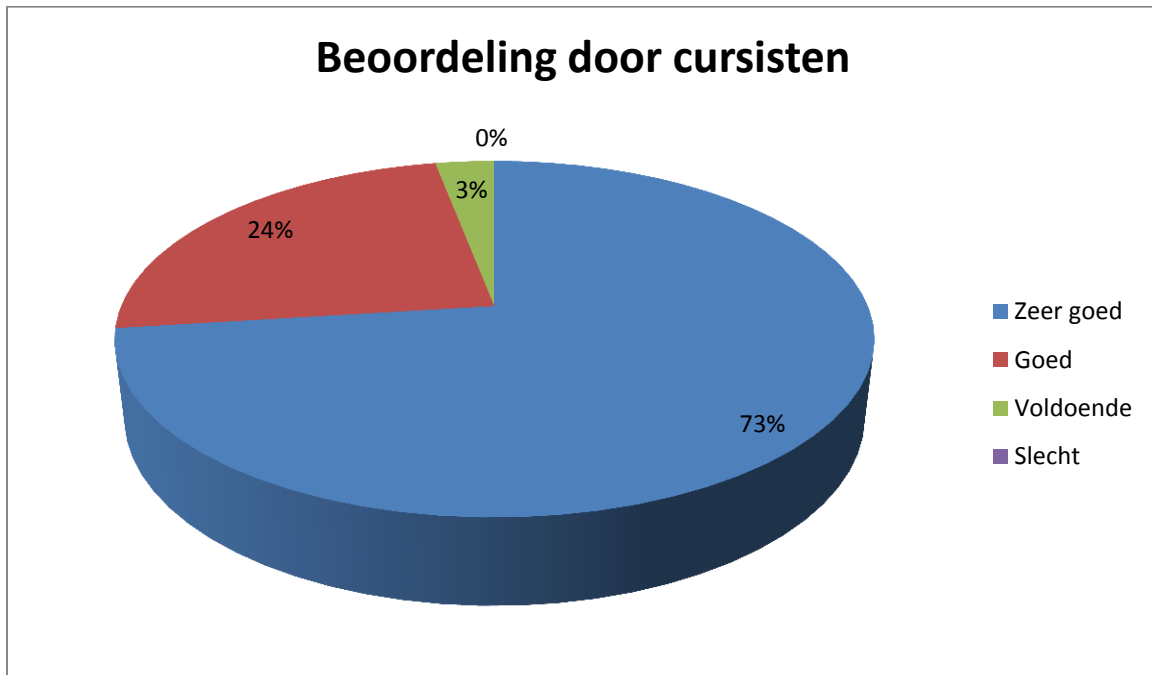
Op het einde van elke cursus krijgen de deelnemers de kans om de cursus te beoordelen via een tevredenheidsenquête. Bij de eerste cursussen verliep het invullen van deze enquête nog niet gestructureerd en van de cursussen van januari en maart ging een deel van de gegevens verloren. Er werden slechts 33 formulieren ingezameld voor verwerking, dit is slechts 43% van de deelnemers. Vanaf het najaar 2013 wordt het invullen van de tevredenheidsenquête beter opgevolgd. Er wordt nu duidelijk aangegeven wanneer het formulier moet worden ingevuld en de formulieren worden opgehaald alvorens de cursusresultaten bekend te maken.

De verzamelde gegevens laten echter een grote tevredenheid zien bij de deelnemers. De meerderheid van de deelnemers beoordeelt de cursus als "Zeer goed" (73%) gevolgd door de beoordeling "Goed" (24%) en "Voldoende" (3%). Slechts 0,39% werd als "Slecht" beoordeeld, maar dit wordt in de grafiek als 0% weergegeven. Alle deelnemers geven aan de cursus te willen aanbevelen bij collega's.

Als we de gegevens in detail bekijken, dan worden vooral de praktijksessies en de scenariotrainingen als erg positief ervaren. Cursisten geven aan dat dit het meeste bijdraagt aan hun professionele ontwikkeling. Als er over de scenariotrainingen al iets negatief wordt gezegd, dan is dit meestal dat de scenario's nog te weinig uitgewerkt worden. Jammer genoeg laat het drukke programma niet altijd toe om scenario's compleet uit te werken. Toch nemen we dit graag mee als aandachtspunt voor de toekomst.

De theoretische sessies worden regelmatig als langdradig, moeilijk en didactisch log beoordeeld. De PHTLS kerngroep is zich hiervan bewust en heeft al heel wat wijzigingen doorgevoerd aan de originele Amerikaanse PPT presentaties omdat deze didactisch slecht opgebouwd en veel te

uitgebreid waren. Uit de commentaren kunnen we opmaken dat hieraan nog verder moet gewerkt worden. De kerngroep zal zich de komende maanden dan ook inzetten om dit verder te verbeteren.

6. Samenwerkingsverbanden

Om het verhaal van PHTLS te kunnen realiseren en blijven verder zetten, is het belangrijk dat we kunnen rekenen op een aantal partners. In eerste instantie bestaat er de link met PHTLS Liège Belgium met wie wij samen de PHTLS licentie hebben. Er bestaat regelmatig overleg tussen beide groepen en een aantal van de Vlaamse instructeurs geeft ook regelmatig les op Franstalige PHTLS cursussen.

De belangrijkste samenwerking bestaat er met het Provinciaal Instituut Vorming en Opleiding (PIVO) te Asse (Vlaams-Brabant) die de nodige logistieke en administratieve ondersteuning biedt. Zonder hen zou de organisatie een stuk complexer en waarschijnlijk ook veel duurder uitpakken.

Verder werken wij ook graag samen met onze collega's van PHTLS Nederland waar de cursus volledig geïntegreerd is in de opleiding van alle ambulancepersoneel. Instructeurs van PHTLS Nederland komen regelmatig naar België om mee les te geven. Door hun jarenlange expertise leveren zij een belangrijke bijdrage aan onze cursussen. Bovendien bestaat de mogelijkheid voor onze kandidaat instructeurs om in Nederland stage te lopen op de Academie voor Ambulancezorg in Harderwijk.

Een laatste samenwerking die we graag in de verf zetten is die met de Vlaamse Vereniging Verpleegkundigen Spoedgevallen (VVVS). Zij gaven onze organisatie een financiële impuls zodat kon geïnvesteerd worden in de opleiding van de PHTLS kerngroep. De VVVS geeft ons ook de mogelijkheid om op hun jaarlijks congres promotie te voeren en workshops te organiseren. De VVVS ziet in onze cursus een belangrijk hiaat opgevuld in de opleiding van de verpleegkundigen BBT die werkzaam zijn op spoedgevallen. Velen van hen worden prehospital ingezet op ambulance, PIT of MUG. Zij erkennen het gebrek aan kennis en vaardigheden rond traumazorg en willen samen met ons streven naar integratie van deze cursus binnen de reguliere opleiding voor de BBT.

7. Promotie

In mei 2012 werd de aankondiging bekend gemaakt voor de eerste cursus PHTLS in Vlaanderen. Deze cursus was in minder dan 24 uur volgeboekt. Hierdoor moesten we op de valreep een op stapel staande affichecampagne annuleren. Anderhalf jaar later teren we nog steeds op de reacties van die eerste elektronische aankondiging en mond aan mond reclame van mensen die de cursus reeds volgden. Toch plannen we in het voorjaar van 2014 een affichecampagne om mensen te bereiken die misschien nog niet van het bestaan van de cursus afweten.

In januari 2013 verstuurden we onze eerste elektronische nieuwsbrief. Ondertussen zijn hier reeds 471 mensen op ingeschreven en er komt gemiddeld één inschrijving per week bij. Ook onze Facebookpagina die in maart 2013 werd opgericht blijkt een succes te zijn. Er zijn 230 volgers en de pagina wordt wekelijks door zo'n 800 mensen bezocht. Het is daarbij leuk om te zien dat er reacties vanuit de hele wereld komen.

8. Uitdagingen

De opstart van PHTLS in Vlaanderen werd door velen met argusogen gevolgd. Het besluit om ambulanciers toe te laten tot de cursus werd jammer genoeg op redelijk wat kritiek onthaald. Deze beslissing werd echter bewust en weloverwogen genomen. Belangrijk argument hierbij was het PHTLS principe dat goede traumazorg alleen maar mogelijk is als alle hulpverleners op dezelfde manier denken en handelen. Met deze cursus proberen we artsen, verpleegkundigen en ambulanciers samen te brengen om goede zorg te leveren in onderling overleg en rekening houdend met de achtergrond en kennis van elk van hen. Momenteel horen we in de wandelgangen de kritiek dat PHTLS te hoog gegrepen is voor ambulanciers en dat we dingen aanleren die ze eigenlijk niet mogen doen. Het uit de wereld helpen van deze foute aannames zal een belangrijke uitdaging zijn voor het komende jaar.

Het uitdragen van de PHTLS principes en de integratie hiervan binnen de bestaande opleidingen voor ambulanciers, verpleegkundigen en artsen vormt een andere grote uitdaging. Momenteel merken we een terughoudendheid bij de provinciale scholen, hogescholen en de bevoegde overheden om hiermee aan de slag te gaan.

9. Besluit

Het eerste jaar van PHTLS cursussen in Vlaanderen kan als erg gunstig beschouwd worden. Er bestaat een flinke interesse voor de opleiding en we trekken cursisten uit verschillende beroepsgroepen aan. De deelnemers beoordelen de cursus voornamelijk als zeer goed.

Toch zijn we niet blind voor opbouwende kritiek en zullen we blijven werken aan het verbeteren en optimaliseren van het opleidingsprogramma. Daarnaast willen we blijven ijveren voor integratie van PHTLS (principes) binnen de reguliere opleidingsprogramma's van ambulanciers, verpleegkundigen en artsen die werkzaam zijn in de prehospital zorg.

Bijlage 1: Aantal deelnemers per werklocatie

Werklocatie	Aantal deelnemers
AZ Nikolaas Sint-Niklaas	13
Brandweer Heist-op-den-berg	5
UZ Brussel	5
AZ KLINA Brasschaat	4
AZ Sint-Maarten Mechelen	4
Ziekenwagen Aarschot	3
AZ Heilige Familie Rumst	3
SIWHA Haven Antwerpen	2
Ambulance Centrum Dendermonde	2
NAVO	2
Brandweer Boom	2
AZ Turnhout	2
Brandweer Overijse	2
HVK Zandhoven / Falck / SIWHA	1
Brandweer Dendermonde	1
Sint-Franciscus Heusden Zolder	1
AZ Sint-Augustinus Wilrijk	1
Heilig Hart Ziekenhuis Roeselare	1
Brandweer Kortrijk	1
Nursing Nu!	1
Brandweer Lennik	1
B.A.S. Ambulancedienst	1
UZ Gent	1
Falck ZNA Jan Palfijn	1
UZ Sint-Pieter Brussel	1
Het Vlaamse Kruis	1
AZ Sint-Lucas Brugge	1
AZ Damiaan Oostende	1
Ambulancedienst Beerse	1
PIVO	1
Erasmus Brussel	1
Sint-Trudo Sint-Truiden	1
Falck	1
AZ Diest	1
Falck Ambuce / Rode Kruis	1
Falck Ambuce Peer / AZ Diest	1
Vrije Universiteit Brussel	1
Brandweer Vilvoorde	1
ZNA Jan Palfijn	1
Canisius Wilhelmina ZH Nijmegen	1
Dienst 100 Ledegem en Wervik	1
Totaal	77

PHTLS

Prehospital Trauma Life Support